

Jongerenwerk in Schalkwijk.

In heel Schalkwijk zijn er diverse initiatieven en activiteiten op het gebied van jongerenwerk.

Het jongerenwerk van Stichting DOCK is werkzaam in Europawijk en Meerwijk. In Boerhaavewijk is Youth for Christ actief. Daarnaast zijn er nog enkele "losse" initiatieven, zoals een groep jongeren die o.l.v. een vrijwilliger in de buurt van de Rudolf Steinerstraat bijeenkomt en enkele projecten zoals bijv. het Jongeren Toezicht Team. Dit project, dat DOCK samen met de politie uitvoert, richt zich vnl. op individuele jongeren die laaggeschoold zijn en weinig steun vanuit huis hebben. De doelgroep waar het jongerenwerk zich, volgens de adviezen uit het Rapport van Jaap Noorda, vooral op zou moeten richten.

Er zou gezien de beweeglijkheid van jongeren –zij bewegen zich door geheel Schalkwijk- meer samenhang in het groepsgewijze aanbod van jongerenwerk moeten komen, wil er goed en gedegen jongerenwerk in geheel Schalkwijk staan. Het jongerenwerk in Schalkwijk moet meer buurtgericht zijn en zou meer locaties in de wijken willen hebben van waaruit outreachend gewerkt wordt.

DOCK stelt zich m.b.t. het gehele jongerenwerk in Schalkwijk, uitgaande van de adviezen uit het rapport van Jaap Noorda en het rapport "Welzijnswerk klaar voor de toekomst" van de gemeente Haarlem met daarin de focus op diverse wijken, het volgende voor:

Noorda stelt voor op twee plaatsen in Schalkwijk een volwaardig locatiegericht aanbod aan jongeren te doen met een formatie van 2,5 f.t.e.

In Europawijk staat het jongeren centrum Prisma, waarvoor wij in deze notitie concreet plannen zullen uitwerken. Vanuit deze locatie zullen wij zowel ambulante werken als een locatiegericht aanbod doen.

In de visie van Noorda is ambulante werken net zo belangrijk als een locatiegebonden aanbod. Wij onderschrijven dit. Tijdens het ambulante werken worden verschillende groepen jongeren in kaart gebracht en wordt er gekeken naar de kenmerken van de groep. Hierbij wordt de informatie die de partners, zoals Streetcornerwork, politie en Youth for Christ hebben, meegenomen. De typeringen lopen uiteen van niet overlast gevende groepen tot criminele groepen. DOCK legt de contacten en organiseert activiteiten voor de niet criminele groepen. Alle locaties dienen minstens 2 activiteiten per leeftijdsgroep te hebben; twee voor de groep 12- 15 jaar en twee voor de groep 16+.

De tweede locatie zou zich ergens aan de andere kant van de Europaweg moeten bevinden om een goede spreiding te bewerkstelligen. De tienersociëteit Radar van DOCK zou hiervoor een zeer geschikte plaats zijn. Allereerst gezien de ligging, maar daarnaast ook zeker vanwege het feit dat in Radar nu al groepen tieners komen die binnen een aantal jaar tot de doelgroep jongeren behoren. Dit in het kader van de volgende wens en visie van DOCK: een doorgaande lijn van het kinderwerk naar het tiener- en jongerenwerk om er voor te zorgen dat de overgang van basis- naar middelbare school soepel verloopt en de contacten met de doelgroep behouden blijven.

Radar is gelegen in de Boerhaavewijk. Deze wijk grenst aan Meerwijk dus ook de jongeren uit deze laatstgenoemde wijk kunnen eenvoudig hun weg naar deze locatie vinden.

Bovendien is Radar een aparte ruimte waardoor het aanbod jongerenwerk kan plaatsvinden zonder daarbij de activiteiten van andere doelgroepen, zoals deze bijvoorbeeld in wijkcentrum plaatsvinden, te verdrijven. Dat wil niet zeggen dat er geen activiteiten voor jongeren in een wijkcentrum moeten

plaatsvinden, maar een aparte locatie voor jongerenwerk verdient, zeker ook volgens Noorda, de voorkeur. Daar komt nog bij dat voor de toekomst wijkcentrum de Ringvaart, waarbinnen Radar gehuisvest is, meegenomen wordt in de nieuwbouwplannen in het kader van de gebiedsvisie Boerhaavewijk.

Gezien de voorgestelde 2 locaties wil DOCK het jongerenwerk in Boerhaavewijk ook op zich nemen, aangezien DOCK ook alle andere werksoorten, zoals het opbouwwerk en het kinder-/tienerwerk uitvoert in deze wijk. Er kan dan veel nauwer samengewerkt worden om de hiervoor beschreven "doorgaande lijn" te realiseren.

Daarnaast hebben de jongerenwerkers een breder aandachtsveld dan alleen de groepen jongeren. Want de interactie tussen de jongeren en andere wijkbewoners is, van even groot belang. Hoe andere wijkbewoners en jongeren zich verhouden in een wijk zegt veel over de "leefbaarheid" van deze wijk. DOCK streeft hierbij naar een geïntegreerd aanbod.

Locatie Meerwijk zou als breed wijkcentrum wel activiteiten voor jongeren kunnen bieden, deze vinden nu al plaats, maar DOCK wil dat het wijkcentrum voor allerlei doelgroepen een aanbod doet. Activiteiten moeten elkaar dus niet bijten, maar op elkaar afgestemd worden. Een luidruchtige inloopactiviteit is bijvoorbeeld minder geschikt voor wijkcentrum Meerwijk, maar activiteiten t.b.v. het meidenwerk vinden er nu veelvuldig plaats en dit zou gehandhaafd moeten blijven.

Molenwijk is een wat apart liggende wijk, die heel goed door het jongerenwerk van Youth for Christ, van jongerenwerk voorzien kan worden. Wij stellen voor dit ongewijzigd te laten.

Met alle kleine (vrijwilligers-) initiatieven, zoals rondom de Rudolf Steinerstraat, zal niet alleen afstemming, maar ook samenwerking worden gezocht. Indien gewenst kan aan deze initiatieven ondersteuning vanuit het jongerenwerk geboden worden. Ook hier zal naar de wijk en haar bewoners in zijn totaal gekeken moeten worden.

Geïntegreerd aanbod

In Schalkwijk is DOCK vanuit de diverse disciplines bezig om het aanbod voor kinderen, tieners, jongeren en volwassenen per wijk sluitend te maken. Dit is in gang gezet naar aanleiding van enerzijds het wijkgericht werken, anderzijds naar aanleiding van de signalen dat er veel spanningen en onbegrip bestaat door gebrek aan ontmoeting en communicatie en aansluiting tussen de diverse groepen.

Verschillende werkers van Dock krijgen signalen vanuit bewoners; vooral bij het opbouwwerk als wijkpartner is dit het geval. De signalen vanuit bewoners zullen met hen gezamenlijk worden geïnventariseerd en door de diverse disciplines intern en extern naar een passend aanbod vertaald worden. Een voorbeeld hiervan is het project Streetwise, waarin op pleinen in Schalkwijk wordt gewerkt aan een gezond speelklimaat en speelgedrag, waarbij de ouders en de oudere jeugd een belangrijke rol spelen. Kinderen in de leeftijd van 8 tot 12 worden op pleinen in een divers speelaanbod door jongeren begeleid en ouders worden door het kinder- en opbouwwerk betrokken bij het project.

Hiermee wordt er enerzijds gewerkt aan de signalen over het gedrag van de jeugd op straat, wat al op jonge leeftijd zich uit in zorgwekkend gedrag. De methodiek wordt gehandhaafd door alle disciplines van DOCK, waardoor het aanbod sluitend is.

Wijkgericht en vraaggericht

Het jongerenwerk wordt de komende jaren op diverse sporen uitgezet. Enerzijds wordt er door DOCK ingezet op een Schalkwijk breed netwerk waarin het totaalaanbod in Schalkwijk gericht op jongeren met elkaar afgestemd wordt. Het gaat hier niet alleen om het adequaat inspelen op zorgwekkende signalen rondom overlast, maar ook om het sluitend maken van het totaalaanbod en met elkaar methodieken hanteren en lijnen uitzetten die passen bij de wijk, de vraag vanuit de wijk en de situatie die zich voordoet bij en rondom de jeugd. Vanuit het Schalkwijk brede netwerk, kan er vervolgens een vertaling naar wijken worden gemaakt.

DOCK wil de komende jaren niet alleen werken aan het sluitend maken van het jongerenaanbod (welzijn, sport, recreatie). Ook wil DOCK werken aan het contact tussen jongeren en volwassenen. Vanuit de projecten en activiteiten die buurtbewoners met ondersteuning van DOCK uitvoeren, worden jongeren betrokken, worden er jeugdactiviteiten opgezet. Daarmee is DOCK degene die vanuit de diverse disciplines vrijwilligers begeleidt en ondersteunt waar nodig. Er wordt via deze methode indirect gewerkt aan het doen afnemen van spanningen tussen jong en oud, het gesprek wordt aangegaan tussen generaties, en het vertrouwen neemt toe.

Meersporenbeleid

Het jongerenwerk en opbouwwerk zullen veel met elkaar optrekken, waardoor jongeren en volwassenen op kleinschalig (buurt) niveau betrokken worden. De uitgangspunten zullen zijn om te werken aan de talentontwikkeling van jongeren en ze, waar nodig, toe te leiden naar scholing en werk. Een voorbeeld is de ontwikkeling waar DOCK en Pre Wonen in Meerwijk mee bezig zijn: de "Oude Vomar". Dit gebouw wordt ontwikkeld als bedrijfsverzamelgebouw. Binnen het gebouw worden huiswerk en computer projecten opgezet, zodat er gericht wordt gewerkt aan scholingsondersteuning. Daarnaast is er in het gebouw ruimte en aandacht voor startende ondernemers. Alle projecten zullen door middel van leerwerktrajecten worden opgezet en uitgevoerd. Dit algehele project geeft aan hoe DOCK de komende jaren in Schalkwijk diverse sporen bewandelt om een brede doelgroep te bereiken, een brede doelgroep elkaar te laten ontmoeten, en hoe er enerzijds gewerkt wordt aan het tegengaan van overlast, en anderzijds perspectief wordt geboden aan jongeren. De recreatieve activiteiten zullen vanuit de diverse disciplines steeds meer verschoven worden naar een samenwerking met buurtbewoners, en worden ingezet om jongeren te bereiken. DOCK zal projectmatig deze recreatieve activiteiten ontwikkelen, waarbij er geen sprake is van eenmalige activiteiten, maar met jongeren toegewerkt wordt naar eindproducten. Een voorbeeld hiervan is dat vanuit de diverse bewonersgroepen in samenwerking met Paswerk in de wijk een muzikalentenjacht wordt opgezet. DOCK initieert, begeleidt de jongeren en ondersteunt het initiatief.

Een plan voor Prisma.

Inleiding.

De gemeente heeft aan DOCK Haarlem gevraagd om een plan te maken voor het jongerenwerk in Prisma voor de leeftijdsgroep 12-24 jaar. Wij hebben dit uitgesplitst in drie doelgroepen. Van 12 tot 16, van 16 tot 20 en van 20 tot 24 jaar. Het jongerenwerk in Prisma plaatsen wij in het kader van de nota van Jaap Noorda over het jongerenwerk in Haarlem.

In het plan is ook een fasering opgenomen omdat er een voorinvestering moet worden gedaan voordat er sprake kan zijn van "normaal" jongerenwerk. Het plan zal in de loop van het te doorlopen traject steeds meer scherpere krijgen o.a. door de inbreng van jongeren in het programma. Tevens zal het plan aangepast worden aan de besluiten van de gemeente over de nota "Jongerenwerk in Haarlem, Bouwstenen meerjarenplan professioneel jongerenwerk 2010-2013".

Uitgangspunt: aansluiten bij de leefwereld van jongeren.

Pedagogiek in de vrije tijd heeft als kenmerk "aansluiten bij de leefwereld van jongeren".

Bij jongeren in ontwikkeling is het niet alleen van belang te weten wat ze willen, maar vooral te weten wat **belangrijk** is voor hen en daar leuke (aansluiten bij hun ontwikkeling), leerzame (ontwikkelingsgerichte) en succesvolle trajecten op te zetten. De vraag voor het uitvoeren van jongerenwerk is dan ook: wat denk je dat jongeren nodig hebben om hun talenten te ontwikkelen en zonder al te veel schade naar volwassenheid te groeien (of zonder teveel schade te berokkenen). In het spanningsveld van wat jongeren aan wensen en behoeften hebben en wat voor hen tijdens het groeien naar volwassenheid ook belangrijk en nodig wordt geacht (opleiding, kwalificatie, werk, sociale competenties etc.) opereert het jongerenwerk.

Met een vrijetijdsaanbod wordt op straat of in het jongerencentrum contact gelegd en onderhouden met jongeren. In dat aanbod gaat het om de omgang met elkaar en met de buurt.

Door met jongeren contact te leggen kunnen problemen van jongeren gesignaleerd worden en kunnen zij doorverwezen worden naar de betreffende instanties. Monitoring (zie bijlage 1) en de vereiste om ook goed te kunnen inventariseren (dus deelleefgebied en kennis van oplossingsmogelijkheden) is dan van groot belang.

Het is niet genoeg alleen een aanbod te doen voor vrije tijdsbesteding. Vrije tijdsbesteding is een middel om een beter beeld te vormen van de ontwikkeling van jongeren, zowel individueel als groepsgebonden. Bij de huidige gebruikersgroepen van Prisma is daarbij extra investering noodzakelijk. Uit diverse rapportages blijkt dat deze jongeren zonder doelgerichte aandacht verder af kunnen glijden.

In de welzijnsfocus 2010 staat:

In Schalkwijk leeft een groep Marokkaanse jongeren van 80 tot 100 personen, waarvan 15 tot 20 jongeren regelmatig crimineel actief zijn

Een eerste quickscan met de jongerenwerker van Prisma en Jan Schellekens in januari 2010 leverde het volgende beeld op:

- In de leeftijd van 12 - 16 jaar bestaat de groep uit ca. 40 jongeren. Bij 10 jongeren maakt de jongerenwerker zich zorgen op het gebied van vermogensdelicten.
- In de leeftijd van 16 - 24 jaar bestaat de groep uit 45 - 50 jongeren, waarvan 13/14 jongeren zich schuldig zouden maken aan inbraken en drugsdealen.
- Een laag ontwikkelingsniveau, met multi complexe problematiek en toename van criminaliteit.

Uit deze gesprekken bleek ook dat er bij veel jongeren problematiek lag op andere terreinen (thuisituatie, werk, school, vrije tijdsbesteding e.d.) en dat het voor een aantal van deze jongeren problematisch is om deze problemen zelf of in de eigen omgeving op te lossen. Daar is hulp bij nodig.

Daarmee lijkt de conclusie gerechtvaardigd dat het werken met deze doelgroepen in de loop van de laatste jaren niet dát rendement heeft opgeleverd dat gewenst was. Een vrije tijdsaanbod zonder opvolging in hulpverlenende en educatieve zin is te vrijblijvend. Jongeren zijn het waard om serieus genomen te worden bij het overwinnen van hun problematiek en het ontwikkelen van hun talenten.

Monitoring Jongeren; opvolging van signalen

Om verbetering van de situatie te verkrijgen is het van groot belang om de (groepen) jongeren in beeld te krijgen en te houden. Op het moment dat het gelukt is, kan bedacht worden waar de samenleving en/of de jongere het meest mee geholpen wordt.

De politie maakt normaal gesproken gebruik van de quickscanmethode van Beke, Ferweda en van Wijk. Deze quickscanmethode (ook wel: BEKE-lijst) bepaalt aan de hand van een aantal scores op een invulformulier of groepen jongeren in te delen zijn in verschillende categorieën: hinderlijk, overlastgevend of crimineel. Er kunnen zelfs een soort bonuspunten worden toegekend, waardoor duidelijk wordt of de groep een straatbende of jeugdbende genoemd mag worden. De belangrijkste aandachtspunten in deze "BEKE-lijst" zijn:

- De groepsgrootte en het leeftijdsverschil in de groep.
- De bezigheden van de jongeren: school, werk.
- Het middelengebruik.
- De mate waarin de jongeren in aanraking komen met de politie.

Aan de hand van die scores wordt de aanpak op zo'n groep met verschillende netwerkpartners afgesproken. Daarbij geldt de restrictie dat criminele groepen automatisch tot de verantwoordelijkheid van de politie horen. Voor de aandacht en aanpak van alle andere groepen kunnen afspraken gemaakt worden.

Maar jongeren zijn als som niet slechts veroorzakers van problemen of overlast in samenlevingstermen. De ontwikkelingsmogelijkheden in hun vrije tijd zijn waarschijnlijk nog belangrijker. Het is van belang dat de jongeren de gereedschappen hebben om hun problemen zelf (coping) of met de hulp van anderen op te lossen.

Volgens informatie van de jongerenwerkers heeft een groot deel van de doelgroepen daar moeite mee en ontbreekt het vaak aan tijd om daar als jongerenwerker serieus werk van te maken. Het is dus van groot belang om door te dringen in de leefwereld van jongeren en op grond daarvan doelgerichte acties en goede interventies te plannen.

Talentontwikkeling

Jongerenwerk gaat natuurlijk niet alleen om zorgen over en problemen bij jongeren. Van jongerenwerkers mag verwacht worden dat ze ook de mogelijkheden van jongeren (leren) kennen en jongeren helpen, verlokken en activeren om hun talenten aan te spreken. Door succes te hebben op andere terreinen leren jongeren lessen en vaardigheden die van pas kunnen komen om hun problemen beter te hanteren of zelfs op te kunnen lossen.

In het algemeen is het uitgangspunt voor het jongerenwerk: jongeren worden opgezocht op de plaatsen waar ze hun vrije tijd doorbrengen, er worden contacten met hen gelegd en een relatie wordt opgebouwd. Daarbij wordt bekeken of er mogelijkheden zijn om jongeren te 'activeren' of dat er obstakels zijn voor jongeren die hun persoonlijke ontwikkeling in de weg staan en door middel van 'hulpverlening' weggewerkt kunnen worden.

Activering en participatie

*Gezien de resultaten van betrokkenheid van jongeren bij het centrum, de uiteindelijke levenservaring die het voor hen oplevert, en het stevige draagvlak onder de bezoekersgroep en daarmee stabiliteit en rust voor het centrum, is een medewerkergroep een vitale activiteit. Voorwaarde is echter wel dat de werker tijd investeert in begeleiding van de medewerkergroep. De combinatie van professionele werkers en vrijwillige medewerkers uit de doelgroep is een ijzersterke formule voor een bloeiperiode van een centrum.
(Noorda en Co: Jongerenwerk in Haarlem)*

Jongeren worden betrokken bij de invulling en organisatie van het programma in Prisma. Dit begint met meedoen, vervolgens mee organiseren en tot slot meeplannen.

Uit het verleden blijkt dat de ontwikkeling van jongeren van deze gebruikersgroep tot participanten een secuur proces is. Jongeren blijken vaak vooral aan de eigen behoeftebevrediging te denken terwijl de samenleving op termijn andere zaken verwacht. Bij Prisma is de verwachting van participatie te optimistisch benaderd. Te vroege overdracht naar verzelfstandiging (te vroeg loslaten) leidt nogal eens tot wanorde met de daarbij horende strijd om de macht binnen groepen.

Jongeren verleiden tot participatie en meer zelfverantwoordelijkheid is een meer geleidelijk proces, waarbij steeds bekeken wordt - niet alleen waar jongeren behoefte aan hebben, maar vooral ook - wat ze nodig hebben en wat mogelijk is. Daarbij is een meer direct bemoeien met de ontwikkeling van die jongeren noodzakelijk.

Het jongerenwerk van DOCK voert daarom een registratiesysteem in dat recht doet aan de veelheid en complexiteit van jongeren in ontwikkeling zowel op het gebied van probleem- als talentontwikkeling. Waarbij voor alle belanghebbenden inzichtelijk gemaakt kan worden waar de beste oplossingen gezocht en gevonden kunnen worden.

Resultaten

- Doorlopende registratie van probleem- en talentontwikkeling bij (groepen) jongeren.
- Het jeugd- en jongerenwerk volgt individuele signalen doelgericht op o.a. via individuele gesprekken, huisbezoeken, bezoek aan school en overleg met ketenpartners.
- Het jeugd- en jongerenwerk draagt jongeren tijdig over aan de reguliere hulpverlening door middel van "warme" overdracht en zo nodig toeleiding middels ondersteunings- en motiveringstrajecten.
- Het jeugd- en jongerenwerk zorgt op grond van signalen van trends voor tenminste drie doelgerichte thema's per jaar.
- Hiervoor zullen de jongerenwerkers deelnemen aan het JGO in Schalkwijk en goede relaties onderhouden met het netwerk van onderwijs, streetcornerwork, jeugdzorg, politie, SMOH, woningcorporaties etc. Contacten met dit netwerk leveren o.a. belangrijke informatie op m.b.t. de door DOCK voor de jongeren te ontwikkelen activiteiten en trajecten.
- Het jeugd- en jongerenwerk sluit actief aan bij mogelijke talenten van jongeren in de vorm van individuele coaching en/of activiteiten waarbij jongeren hun talenten verder kunnen ontwikkelen

De uitgangspunten voor het werk met de verschillende leeftijdsgroepen zijn:

Voor de groep van 12 tot 16 is het uitgangspunt dat jongeren op een zinvolle manier hun vrije tijd kunnen besteden en dat zij gestimuleerd worden hun talenten te ontwikkelen. Terwijl tegelijkertijd wordt bekeken of er probleemontwikkeling is waarvoor tijdig ingrijpen gewenst is.

Voor de groep van 12 tot 16 geldt hetzelfde, maar er is extra aandacht en stimulans om een startkwalificatie voor de arbeidsmarkt te behalen.

Voor de groep van 20 tot 24 geldt dat zij gestimuleerd worden om werk te vinden. Voor hen geldt de groepsaanpak.

Fasering

Mei t/m juli 2010

De situatie rond Prisma mag bekend verondersteld worden. Het jongerencentrum is in een strijd terechtgekomen tussen verschillende partijen en eind januari gesloten vanwege vernielingen. In de afgelopen 3 maanden is het centrum gesloten gebleven terwijl de verschillende partijen naar oplossingen zochten.

DOCK zal in de periode tot de zomervakantie het contact herstellen met de jongeren. Dat zal vooral gecombineerd moeten worden met het opzetten en uitvoeren van goed jongerenwerk in overleg met jongeren, hun omgeving, netwerkpartners en de gemeente Haarlem. Daarbij kunnen de visies op de koers van het jongerenwerk verschillen. Het is van belang dat verschil in visies te gaan overbruggen zodat de huidige doelgroepen maar ook nieuwe doelgroepen maatwerk kan worden geboden in de ontwikkeling naar volwassenheid.

Er zal een programma georganiseerd worden voor de verschillende leeftijdsgroepen afzonderlijk. Parallel daaraan zullen de mogelijkheden onderzocht en aangeboden worden om Prisma ook te verbreden naar gebruikers uit andere doelgroepen.

De oplossing wordt vooral gezocht in:

- beperkte openstelling van de ruimte voor open inloopactiviteiten
- onderzoek (ook ambulante) naar mogelijke verbreding van de doelgroepen
- betrekken andere partners in de omgeving van jongeren
- verbreding van de activiteiten
- het in kaart brengen van de verschillende doelgroepen
- afgestemde aanpak op de verschillende doelgroepen (o.a. groepswerk, individuele begeleiding, meidenwerk)

DOCK kiest voor een verbreding van de inzet van het jongerenwerk. De voormalige jongerenwerkers zullen betrokken worden om vooral het contact te herstellen en informatie over te dragen en vast te leggen van de verschillende jongeren.

De komende periode wordt Mohammed Insi van *Jeugdhaven* gekoppeld aan het team voor de dagelijkse coördinatie, sturing, netwerkoeverleggen en dergelijke. Jan Schellekens (De Spits) zal zorg dragen voor de totale processturing, methodische werkbegeleiding e.d.

Het karakter van de inzet zal het best te omschrijven zijn als een inventarisatietraject tijdens de activiteiten. De inzet is in de beginperiode vooral gericht op:

- ambulante werk, gericht op verschillende doelgroepen in de omgeving en
- jongerenopbouwwerk, gericht op sociale omgeving, ouders, netwerken e.d.

terwijl tegelijkertijd de soosinloop gebruikt wordt als plaats waar de contacten met jongeren hersteld worden. Pas na verloop van tijd zal de verhouding tussen ambulante en accommodatiegebonden werk

meer verschuiven naar accommodatiegericht vanwege uitbreiding van de activiteiten. De uitbreiding van een aantal activiteiten (meidenwerk, preventief jeugdwerk, activering van de omgeving) zal zo snel als mogelijk worden opgepakt o.a. om de mogelijke druk op de bestaande doelgroepen op te voeren.

Globaal tijdpad

Vanaf	Ambulant werk	Accommodatiegebonden
3 mei 2010	<ul style="list-style-type: none"> • Inventarisatie bestaande en bredere doelgroepen • Inventarisatie omgeving • Contactlegging • Contactonderhoud, relatieopbouw • Betrekken omgeving 	<ul style="list-style-type: none"> • Openstelling 2-3 dagdelen (medio mei) • Individuele gesprekken met jongeren • Planning hulpaanbod • Eerste individuele aanbod • Eerste aanbod verbreding doelgroepen
juni 2010	<ul style="list-style-type: none"> • Voortgangbespreking: planning activiteiten • Inventarisatierapport 	<ul style="list-style-type: none"> • Voortgangbespreking: planning activiteiten • Inventarisatierapport
	<ul style="list-style-type: none"> • Contactonderhoud, relatieopbouw • Directe werving doelgroepen • Kleurenkaart doelgroepen • Scenario's voor vervolg • Continue inventarisatie, contactlegging • Relatieopbouw • Straatwerk • Betrekken omgeving 	<ul style="list-style-type: none"> • Openstelling 2-3 dagdelen • Individuele gesprekken met jongeren • Uitbreiding extra activiteiten • Kleurenkaart doelgroepen • Scenario's voor vervolg • Besloten activiteiten • Individuele activiteiten • Openstelling 3-4 Dagdelen • Activering omgeving
juli 2010	Afsluiting en evaluatie inventarisatieperiode	Afsluiting en evaluatie inventarisatieperiode

De groep 18+

Voor de groep boven de 18/20 wordt een individuele en een groepsaanpak voorgesteld. Die groepsaanpak zal onder regie moeten staan van de gemeente, afdeling Veiligheid en Handhavingsregie. Voor de verschillende jongeren wordt een individueel traject uitgezet. Onderdeel hiervan is een werkgelegenheidsproject: Bouwen aan je toekomst, dat uitgevoerd wordt door Zwind. Vanuit het jongerenwerk kan contact onderhouden worden met de jongeren.

Vanaf augustus / september 2010

Uitgaande van het idee dat Prisma een volwaardig jongerencentrum zou moeten worden, zou er een formatie beschikbaar moeten zijn van 2,5 fte (zie nota Noorda).

Het is van groot belang om Prisma op den duur te verbreden met andere gebruikersgroepen en zodoende het beeld van het centrum te verbeteren. Hierbij wordt gebruik gemaakt van doelgroepen die niet rivaliserend of concurrerend zijn: activiteiten met kinderen, jonge jeugd, meiden, vrouwen. Daarmee kan parallel gebouwd worden aan een nieuwe (bredere) opzet. Tegelijkertijd biedt het de mogelijkheid om meer gericht te werken aan overname van verantwoordelijkheden.

Hiermee zou globaal het volgende programma gedraaid kunnen worden:

Activiteit	Aantal keer per jaar	Aantal uren per keer	Aantal begeleiders (fte)	Totaal aantal uren
Inloop (4 x pw)	156	3	2	936
Monitoring en opvolging signalen	156	1	2	312
Evenementen	3	18	2	108
Medewerkgroep(wekelijks)	40	3	2	240
Meidengroep(wekelijks)	80	3	2	480
Skilzz (zie bijlage)	40	3	2	240
Voorlichting	3	8	1	24
Culturele en andere uitstapjes	3	8	2	48
vakantie activiteiten	10	4	3	120
Cursussen	2	40	1	80
Dialogoog met buurt	2	8	1	16
Faciliteit	39	2	1	78
Toeleiding	10	5	1	50
Project	1	100	1	100
Ambulante functie	39	2	2	156
Netwerkfunctie	10	4	1	40
Totaal				3.028

De extra kosten die dit model met zich meebrengen zijn:

1,3 fte jongerenwerk op Hbo-niveau (schaal 8)	€ 73.113,30
Overige personeelslasten (ziektevervangning, desk. bevordering etc)	€ 5117,93
Organisatiekosten (telefoon, mobile, computer, softwarelicenties etc)	€ 4.550,00
Activiteitenkosten	€ 7.500,00

Overhead	€ 15.646,25
Totaal extra kosten:	€ 105.927,48

Voor de werving betekent dit dat wij, bij het beschikbaar zijn van 2,5 fte in ieder geval één vrouwelijke medewerker zullen werven. Met deze formatie kan ook beter gestalte gegeven worden aan de groepsaanpak voor de "oudere jongeren".

DOCK gaat voor de groep 16+ in samenwerking met het MBO en Zwind stageplekken in de buurt werven. Voor de groep 14 tot 16 stellen wij voor een zakgeldproject mogelijk te maken, waarin jongeren bij maatschappelijke organisaties werkzaamheden verrichten en daardoor in aanraking komen met werk en de eisen die dat stelt (zie bijlage 2). De kosten voor 20 jongeren bedragen € 30.100, -.

Randvoorwaarden

DOCK is zelf verantwoordelijk voor het mobiliseren van kwalitatief goede jongerenwerkers en voor de aansturing daarvan. Het stellen van grenzen kunnen wij langs opvoedkundige weg doen, Voor een deel van de jongeren zal dit soms niet genoeg zijn en is de mogelijkheid van het optreden van de politie belangrijk.

Er zal vanaf het begin een strikt deurbeleid gehanteerd worden. Activiteiten staan open voor alle jongeren uit de leeftijdsgroep waarvoor de activiteiten bedoeld zijn. Indien er jongeren komen die niet tot de doelgroep behoren en toch naar binnen willen en dit onderstrepen door grensoverschrijdend gedrag zal hen de toegang tot Prisma tijdelijk dan wel permanent ontzegd worden. Dit beleid zal indien nodig met een pasjessysteem uitgevoerd worden. Daar moet dan wel tegenover staan dat het aanbod voor hen op andere tijden aantrekkelijk genoeg is. Hierbij hebben wij de ondersteuning van het wijkteam nodig.

Waar het gaat om een aanbod voor de groep jongeren van 20 jaar of ouder staan wij een gecoördineerde individuele en groepsaanpak. Aan individuele jongeren wordt een werkgelegenheidstraject aangeboden.

Er zijn goede afspraken met de gemeentegemaakt nodig. In de eerste fase wekelijkse terugkoppeling en zo nodig beraad o.l.v. Veiligheid en Handhavingsregie waarin afstemming over te nemen actie. Evenzeer zijn er goede afspraken met de politie gemaakt nodig; er moet teamwork gaan ontstaan. De afdeling Veiligheid en Handhavingsregie van de gemeente zal de coördinatie van de aanpak buiten het centrum moeten doen.

Noodzakelijk is een besluit door de gemeente over de openstelling van Prisma voor de oudere doelgroep. Of het realiseren van een "honk" elders.

Met de SMOH willen wij in de zelfde relatie staan als bijvoorbeeld met de wijkraad. Wij onderhouden daar goede relaties mee, zonder dat wij afhankelijk zijn van hun toestemming en goedkeuring.

Initiatie jongere:	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
Geboortjaar:	1988	1987	1986	1988	1989	1988	1990	1988	1990	1988	1988	
M/V	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	Thema
Datum:	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	11
1. Cognitieve ontwikkeling												
2. Geestelijke gezondheid												
3. Thuis-/gezinssituatie												
4. Relaties o.a. vrienden en vriendinnen												
5. School												
6. Seksuele ontwikkeling												
7. Huisvesting												
8. Lichamelijke gezondheid												
9. Werk												
10. Financiële situatie												
11 a. Alcoholgebruik												
11 b. Softdruggebruik												
11 c. Harddruggebruik												
12. Gokken (is ook risico's nemen)												
13 a. Vermogens- en/of geweldsdelicten												
13 b. Aanraking met Politie en Justitie												
14. Vrije tijdsbesteding												

J. Schellekens
www.ionadenionierenwerk.nl

Inleiding

Het Zakgeldproject is al velen jaren zeer succesvol gebleken. Bij het Zakgeldproject krijgen jongeren in de leeftijd van 13 tot 16 jaar een eerste bijbaantje bij een non-profitinstelling in hun eigen woonomgeving.

Jongeren leren functioneren in een voor hen onbekende omgeving, doen daarbij sociale vaardigheden op en ontdekken waar hun talenten en kwaliteiten liggen. Het Zakgeldproject draagt daarnaast bij aan de bevordering van integratie en versterking van de sociale cohesie in de wijk doordat het project jongeren en volwassenen aan elkaar verbindt en ontmoeting mogelijk maakt.

Beschrijving van het zakgeldproject

Het Zakgeldproject is een initiatief dat ingaat op de vierde schakel ('na school') van de ketenbenadering van professor Schuyt:

'De vrije tijd na school wordt door jongeren vaak gezamenlijk ingevuld, veelal onttrokken aan het toezien oog van volwassenen. Juist in deze periode kan verminderde sociale controle leiden tot ongewenst gedrag van (groepen) jongeren. Door meer structuur en sociale controle te geven kunnen dergelijke problemen worden voorkomen. Een goede manier om dit te realiseren is het vervullen van bijbaantjes na schooltijd of in de avonden; deze geven structuur, sociale controle en bovendien materiële opbrengsten voor jongeren. Hoewel maatschappelijk kwetsbare jongeren in principe in aanmerking komen voor dit soort bijbaantjes, leert de praktijk dat deze worden ingenomen door relatief hoog geschoolde jongeren. Maatschappelijk kwetsbare jongeren komen hierdoor niet of nauwelijks aan de bak'.

Het doel van het Zakgeldproject is jongeren structuur te bieden en kennis te laten maken met het arbeidsproces. Zij doen sociale vaardigheden en werkervaring op en verdienen daar zakgeld mee. Daarnaast is het Zakgeldproject een project waarbij jongeren worden aangesproken op hun kracht en hun talenten. Jongeren kunnen een eerste bijbaantje krijgen bij non-profitorganisaties zoals ouderencentra, kinderdagverblijven, speeltuinverenigingen, kinderboerderijen, buurthuizen, sportbuurtwerk etc. Uit ervaring blijkt dat jongeren hierdoor kunnen ontdekken waar hun talenten liggen en welk soort beroep mogelijk bij hen past. Zo heeft een jongen een half jaar bij dak- en

thuislozenopvang gewerkt. Hier heeft hij op zaterdagochtenden broodjes en soep uitgedeeld. Door zijn werkzaamheden heeft de jongen ontdekt dat hij goed is in koken en dat zijn talenten en interesses hier ook liggen. Op dit moment volgt hij een koksopleiding bij het ROC. In andere gevallen werkt het Zakgeldproject omgekeerd; zo was er een meisje dat per se bij een kinderdagverblijf wilde werken en dit in de toekomst ook wilde gaan doen. Door haar werkzaamheden bij het kinderdagverblijf via het Zakgeldproject ontdekte zij juist dat dit werk niet bij haar past.

Ongeveer de helft van de jongeren die participeren in het Zakgeldproject zijn 'risicotieners' die naast een jonge leeftijd, een gebrek aan een aantal elementaire sociale vaardigheden een lager intellectueel niveau hebben. Hier ligt tegelijkertijd de meerwaarde van het Zakgeldproject; het hebben van een zakgeldbaantje geeft de jongeren een trots, zelfstandig en verantwoordelijk gevoel. Het aanleren van structuur (op tijd komen, afbellen, afspraken nakomen, je werk afmaken) en (de voor het krijgen en behouden van een baan) belangrijke andere vaardigheden (klantvriendelijkheid, 'normaal' een verzoek doen bij je baas of collega) zijn zeer waardevolle elementen in de groei van jongeren en in voorkomende gevallen kan het onderdeel zijn van een hulpverleningstraject. De manier van evalueren zoals we ontwikkeld hebben zorgt ervoor dat ze zichzelf beter leren inschatten, en een reëler beeld krijgen van hun competenties.

De jongeren werken maximaal 5 uur per week bij een inlener (werkplek) tegen een vrijwilligersvergoeding van € 2,55 per uur. De leeftijd van de geplaatste jongeren ligt tussen de 13 en 16 jaar. Via het project doen jongeren gedurende een periode van 6 maanden onder goede begeleiding en in een beschermde omgeving structuur en werkervaring op.

Doelen

De doelstelling van het zakgeldproject is 6-ledig:

1. Jongeren door middel van het project structuur bieden en kennis te laten maken met het arbeidsproces;
2. Het vergroten van de 'eigenwaarde' / zelfbeeld van deelnemende jongeren; het hebben van een zakgeldbaantje en het verdienen van je eigen geld geeft deze jongeren een trots, zelfstandig, verantwoordelijk gevoel;
3. Het ontwikkelen van talenten van de deelnemende jongeren; door het hebben van een bijbaantje ontdekken de jongeren welk soort werk bij hen past en waar hun talenten liggen;
4. Het opdoen van (sociale) vaardigheden en werkervaring waardoor doorstromen naar een regulier (zakgeld)baantje bevorderd wordt; het vergemakkelijken van de toetreding tot de

reguliere arbeidsmarkt; na versterking van het zelfbeeld en de sociale vaardigheden van jongeren worden jongeren toegeleid naar reguliere zakgeldbaantjes in de marktsector of een vervolgopleiding;

5. De jongeren leren tijdens de evaluaties zichzelf te beoordelen op hun werkcompetenties, en hun oordeel over zichzelf te motiveren.
6. Jongeren groeien uit tot participerende burgers door positief gedrag te belonen, ze eigen geld te laten verdienen en in aanraking te laten komen met volwassenen uit het stadsdeel.

Naast de bovenstaande doelstellingen draagt het Zakgeldproject er aan bij dat non-profit organisaties uit de gemeente de jongeren leren kennen en een positief beeld van hen krijgen, wat bijdraagt aan de sociale cohesie en in veel gevallen een maatschappelijke stage oplevert.

Een baantje binnen het Zakgeldproject is dus voor veel van de jongeren een uitkomst; zij kunnen wennen aan het werken onder een baas en krijgen meer begeleiding (dan bij een regulier baantje) van een inlener die weet met wat voor jongeren hij te maken heeft en zeker niet onbelangrijk; ze verdienen wat geld bij. In een meer beschermde, leuke omgeving leren zij, doen werkervaring op en worden aangesproken (en vooral gestuurd) op gedrag en houding.

De Doelgroep

De deelnemers zijn tussen de 13 en 16 jaar oud. Juist deze groep heeft veel behoefte aan een extra zakcentje, maar heeft moeite met het vinden en behouden van een zakgeldbaantje. Een van de redenen hiervan is het gebrek (bij veel jongeren) aan meest elementaire (sociale) vaardigheden. Ook bij (het vinden van) een regulier bijbaantje zijn zaken als op tijd komen, het solliciteren (het schrijven van een brief, voorstellen, een hand geven, motivatie aangeven, een gesprek kunnen voeren), (werk)houding/attitude, het werken 'onder een baas' maar ook kleding en de Nederlandse taal voldoende machtig zijn, steeds belangrijker.

Hoe gaat het Zakgeldproject in zijn werking?

Het Zakgeldproject is een vrij gestructureerd project dat bestaat uit verschillende fases; inschrijving, sollicitatiegesprek, werkplek zoeken, contract tekenen, inleenfase met tussentijdse evaluaties en de eindevaluatie met certificering.

Fase 1, Inschrijving

Intakegesprekken waarin wordt gekeken naar de wensen en mogelijkheden van de kandidaat. Hierna volgen contractbesprekingen en afspraken met de inlener en deelnemer.

Met iedere deelnemer (meiden en jongens) wordt een intakegesprek gehouden. Er wordt tijdens het gesprek door de projectleider bepaald of een jongere geschikt is voor het Zakgeldproject en of de potentiële deelnemer het nodig heeft, waar zijn/haar interesses liggen, welke dagen hij of zij kan werken en welke uren.

Als een jongere geschikt blijkt, wordt er na een gesprek met de inlener met de jongere een contract opgesteld en wordt er een gesprek met de ouders gevoerd. In het contract wordt opgenomen: persoonlijke gegevens, gegevens van de inlener (adres instelling en naam werkbegeleider), duur van het contract (maximaal een half jaar), de globale werkzaamheden en de werktijden. Ook worden de regels doorgenomen; wat te doen als je te laat en/of ziek bent, wie moet je bellen, wat zijn de consequenties als je te laat komt, hoe hoor je je te gedragen op je nieuwe werkplek en wat kan je verwachten van je 'praktijkbegeleider'. Gaan de drie partijen (inlener, jongerenwerk en jongere) akkoord dan wordt het contract ondertekend en wordt er afgesproken wanneer de jongere voor het eerst begint.

Fase 2, tijdens de inleenperiode.

Per maand per jongere voortgangsgesprekken tijdens werkbezoeken, evaluaties, de uitbetalingen of via de telefoon.

Tijdens de inleenperiode krijgt de jongere een sollicitatietraining. De jongere wordt verplicht hieraan mee te doen.

Eindfase, evaluatie en nazorg

In de laatste fase van het project worden de jongeren, voor zover mogelijk en gewenst, begeleid bij het doorstromen naar een betaalde bijbaan. Ze ontvangen na afloop van het succesvol afronden van het project een certificaat en een brochure over het vinden van een bijbaantje en regelgeving rondom het hebben van een regulier bijbaantje. Jongeren waar het niet goed mee gaat tijdens het project of waar vermoedens (van inlener of begeleider) zijn van ernstige(r) problemen worden individueel gemonitord door inlener en begeleider tijdens het werk. Deze jongeren worden doorverwezen naar een geëigende instantie die de jongere verder kunnen begeleiden en ondersteunen.

Per half jaar zal er een groepsgewijze afsluiting worden georganiseerd met daaraan gekoppeld eventueel een eindfeest. Het project wordt jaarlijks afgesloten met een verslag, waarin alle resultaten van het project worden samengevat en geëvalueerd.

Kosten

De integrale kostprijs bedraagt € 1.505,- per jongere.

Hiervoor ontvangt de jongere een half jaar lang vergoeding voor zijn/haar werk en wordt de jongere op bovenstaande wijze begeleid.

Wij rekenen voor het eerste halfjaar op 20 deelnemers, gekoppeld aan 20 door maatschappelijke organisaties beschikbaar gestelde zakgeldbanen. De kosten hiervoor bedragen: € 30.100,-